

muistio

AIKA: to 9.1.2020 klo 13.00–15.35

PAIKKA: Korsnäs-kabinetti, Sote-hallinnon tilat, Ruutikellarintie 4, Vaasa

varsinainen jäsen	varajäsen
Erkki Penttinen, sosiaalityö ja perhepalvelut johtaja Vaasa	Berit Kivimäki, joht. sosteri, Ikäkeskus, Vaasa
Hannu Happonen, perusturvajohtaja Laihia	Helena Lahtinen terveys- ja hyvinvointijohtaja, Laihia
Tiia Krooks, perusturvajohtaja, Kaskinen	Anette Hakala, perhepalveluiden johtaja Kristiinan- kaupunki
Tuula Jäntti, Pohjanmaan yhdistykset ry	Lotta Pitkänen, Järjestö 2.0-hanke
Johanna Yliviitala Pohjanmaan sosiaalipsykiatrinen yhd. klo 14 alk.	Kirsi Ikäheimonen Vaasan setlementti
Muisti-Luotsi	Anne Salovaara-Kero Kriisikeskus Vale
Tony Pellfolk, kehitysjohtaja VSHP	Päivi Berg, VSHP Perusterveydenhuollon yksikkö Maria Hammar, sote-koordinaattori VSHP
Pirkko Vartiainen, Vaasan yliopisto	
Katri Viitasalo, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius	
Ulla Isosaari Vaasan ammattikorkeakoulu	Riku Niemistö, Vaasan ammattikorkeakoulu
Yrkeshögskolan Novia	Annika Wentjärvi, Yrkeshögskolan Novia
Fredrica Nyqvist, Åbo Akademi	
Varpu Rajaniemi, aluekehitysjohtaja Pohjanmaan liitto	
Christine Widd, perusturvajohtaja Vöyri	Alice Backström, sosiaalijohtaja Mustasaari
Virpi Kortemäki, palvelualuejohtaja Vaasa	Jussi Björninen, palvelualuejohtaja Vaasa
Carita Blomström, perhepalveluiden johtaja Pietarsaari	Carola Lindén, sosiaalijohtaja Pietarsaaren seutu
Tuula Mulju, SONet BOTNIA siht. esittelijä	
Anne Saarijärvi, vs johtaja SONet BOTNIA	

ASIAT:

- 1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat
- 2§ Esityslistan hyväksyminen
- 3§ Ohjausryhmän jäsenmuutoksia
- 4§ Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen
- 5§ Tiedoksi
- 6§ Pohjanmaan toimintakertomus 2019
- 7§ Tietoon perustuva sosiaalityö (TIPS) –kokeilu PRO SOS- ja LaPe-hankkeissamme
- 8§ Aloite osallistumisesta ESR-hankkeeseen/Sosiaalityön vaikuttavuus
- 9§ SONet BOTNIA:n lisäresurssin käyttäminen henkilöstöön, muut henkilöstö- ja talousasiat

Etelä-Pohjanmaa
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
020 124 5141
PL 412
60101 SEINÄJOKI

Keski-Pohjanmaa
Soite kuntayhtymä
06 828 9435
PL 43
67101 KOKKOLA

Pohjanmaa
Vaasan kaupunki
040-524 9933
PL 3
65101 VAASA

- 10§ Ohjausryhmän opintomatkan antia Region Västerbottenin vierailulta
- 11§ Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohtajien kokoukset
- 12§ Muut asiat
- 13§ Seuraavat kokoukset
- 14§ Kokouksen päättäminen

ASIAT:

1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen ja todettiin läsnäolijat.

2§ Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Esityslista hyväksyttiin.

3§ Ohjausryhmän jäsenmuutoksia

Ohjausryhmästä jäävät pois Hanna Pitkänen Muistiluotsista sekä Åsa Nyberg-Sundqvist Novialta työpaikan vaihdoksen vuoksi sekä Pirjo Wadén, jonka tilalle tulee Vaasan Ikäkeskuk- sen johtava sosiaalityöntekijä Berit Kivimäki.

Esitys: Merkitään tiedoksi. Pyydetään organisaatioita nimeämään uudet edustajat em. henki- löiden tilalle.

Päätös: Merkittiin tiedoksi ja pyydetään Muistiluotsia/järjestöjä sekä Noviaa nimeämään uu- det edustajat ohjausryhmään.

4§ Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen

Edellisen kokouksen muistio liitteenä 1.

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi edellisen kokouksen muistion

5§ Tiedoksi

- YTT Arto Rautajoki on valittu osaamiskeskuksen johtajaksi. Hän aloittaa 15.1.2020.
- Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän tilanne

Perusterveydenhuollon yksikön päällikkö Päivi Berg kertoi Hyvinvointikuntayhtymän valmis- telusta ja materiaali on muistion liitteenä 1. Hyvinvointikuntayhtymää on valmisteltu vuo- desta 2018 lähtien ja nyt Pohjanmaan kaikki kunnat ovat tehneet päätöksen sen perustami- sesta eli perussopimuksesta. Palveluiden tuottamis- ja järjestämisvastuun siirtämisestä ja sen laajuudesta kunnilla on aikaa tehdä päätös huhtikuun loppuun mennessä (ks. liitteen taulukko kuntien päätöksistä). Esitys kattaa perustelut uudistuksen tarpeelle ja hyvinvointi- kuntayhtymän perustamiselle ja lisäksi sosiaali-, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoi- don integroimiselle. Valmistelun aikataulu sisältöineen on kuvattu tämän kevään ajalta ja

valmistelua ja sen materiaaleja voi seurata verkkosivuilta <https://www.vaasankeskussairaala.fi/vaasan-sairaanhoitopiiri/toiminta/hyvinvointialue/>

Samassa yhteydessä esillä oli Pohjanmaan Sote-keskus -hankkeen valmistelu ja aikataulu kaksikielisesti. Hakuajan päättymisajankohta siirtyi hallituksen vaihdoksen vuoksi. Hakukierroksia on kaksi, toinen tänä ja toinen ensi vuonna. Pohjanmaan maakuntatapaaminen STMn ja THL:n kesken on 21.1.

Toinen STMn rahoituksista on suunnattu rakenteiden tekemiseen ja siihen Pohjanmaalta harkitaan hankkeen sisällöksi APTJ:n (asiakas- ja potilastietojärjestelmä) ja sitä laajemminkin yhtenäisten prosessien kehittämistä. Haku on 15.3. (30.3.?) mennessä.

Keskustelu: Kehittämisen näkökulmasta toteamus, että ministeriön asettamat kehittämiss Hankkeitten tavoitteet alkavat olla sen laatuksia, että niitä on yhä vaikeampi tavoitella ilman yhteisiä, laajempia tavoitteita tai laajempaa ja tiiviimpää yhteistyötä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

6§ Toimintakertomus 2019

SONet BOTNIAn ohjausryhmien toimintakaudet ja -suunnitelmat ovat kaksivuotisia. Toimintakertomus laaditaan vuosittain, osin STM:tä varten valtionosuuksien jakamiseen liittyen. Ohjausryhmät arvioivat toimintasuunnitelman toteutumista painopisteiden mukaisesti. Arviointiskaala löytyy toimintakertomuksesta. Toimintakertomus liitteenä 2.

Esitys: Ohjausryhmän hyväksyy toimintakertomuksen ja arvioi numeraalisesti vuoden toimintaa painopisteittäin. Ohjausryhmä nostaa toivottuja painotuksia ja sisältöjä vuoden 2020 toimintaan.

Keskustelu: Ohjausryhmä arvioi sanallisesti edellisvuoden toimintaa. Onnistunutta toimintaa ovat olleet

- tiedottaminen, informaation saaminen ajankohtaisista asioista: tietopaketit ohjausryhmän kokouksissa ja lyhyet sähköpostitietoiskut esim. STM:n tiedottamista asioista
- sosiaalihuoltoa on osallistettu hyvin sote- asioiden valmisteluvaiheessa - toivottavasti tieto on välittynyt myös varsinaisiin sote-valmisteluihin.
- asiantuntemusta on koottu järjestämällä tilaisuuksia, joissa on voitu keskustella ilmiöistä ja tavata toisia, mikä on tukenut arjen työtä ja tuonut siihen työkaluja
- toiminnan laajuus resursseihin nähden
- tietotuotannon ja TKI- toiminnan käynnistyminen sekä uudet hankkeet
- vaikuttavuusosuus valtakunnantasolle on toiminut ja osaamiskeskusverkosto on onnistunut siinä lausuntojen ollessa realistisia.
- vuoden aikana on ollut paljon yhteistyötapaamisia

Ehdotuksia jatkoon:

- Vaikuttavuusiltapäivien kaltaisia tapahtumia toivotaan jatkettavan. Striimauksen mahdollisuuksia voi parantaa, ja samoin myös ohjausryhmän kokousten järjestämisessä. Vaihtoehtoisesti tilaisuuksia ja em. tapahtumia voi toteuttaa kunnissa.
- Ehtivätkö ohjausryhmän jäsenet osallistua kokouksiin sote-valmistelujen vuoksi?

- SONet BOTNIAn kautta tiedusteltavaksi oske-verkostolta, mitä osket voisivat tehdä yhteistyössä. Voisivatko ne luonnostella sosiaalihuollon indikaattoreita valtakunnalliseen käyttöön? Palataan tähän asiaan.
 - Idea Sosiaalialan osaamiskeskusten brändistä ja brändäämisestä.
- Ohjausryhmän jäsenet voivat arvioida toimintaa webropol-kyselynä 21.1. mennessä.

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi toimintakertomuksen vuodelta 2019. Merkittiin palaute tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Arviointi toteutetaan webropol-kyselynä, joka lähetetään ohjausryhmän jäsenille sähköpostitse.

7§ Tietoon perustuva sosiaalityö (TIPS) aikuissosiaalityön PRO SOS- ja Lape-hankkeissamme Kokkolan yliopistokeskuksella on ollut kahdessa hankkeessamme oma osahankkeensa tietoon perustuvan sosiaalityön pilotoinnista Vaasan kanssa vuosina 2017-2019. Tarkoituksena on ollut vahvistaa sosiaalityötä niin, että se pohjaa asiakkaan ja työntekijän tietoon sekä tutkimustietoon.

Esitys: Katri Viitasalo esittelee TIPS- työskentelyä, sen tuloksia ja palautetta siitä. Ohjausryhmä keskustelee Pohjanmaalla tietoon perustuvan sosiaalityön kehittämisen tarpeista sekä oman työn tutkimisen tukemisen tarpeista esim. sosiaalisen raportoinnin tapaan. Lähtökohtana on ollut asiakkaiden osallistamisessa työskentelyyn ja tiedon tuottamiseen.

Keskustelu: Katrin esityksessä tuli ilmi, että aikuissosiaalityön kenttä on laaja ja sen tietopohja on hajanainen ja siellä on paljon käyttöteorioita. Myös uudistamisen tarvetta on. Tämän hankkeen tarkoituksena oli vahvistaa aikuissosiaalityön tietopohjaa tuomalla yhteen asiakkaiden kokemustieto, työntekijöiden ammatillinen tieto ja tutkimustieto. Tietoon perustuvan sosiaalityön pilottiin osallistuivat siten asiakkaat, työntekijät ja tutkijat/tutkimustieto. Lähtökohtana oli asiakkaiden osallistuminen. Tähän voi olla kynnys, koska työyhteisöt ovat tässä asiassa erilaisia. Joissakin kunnissa mukana oli koko työyhteisö, joissakin muutamia työntekijöitä. Aihepiirinä oli sekä tietoon perustuva sosiaalityö että taloussosiaalityö. Asiakkaat tuottivat tietoa esim. haastattelemalla tuttaviaan sosiaalityöstä. Pilottiin osallistuivat Soite, Pietarsaari ja Vaasa, ja kussakin oli kuusi työpajapäivää. Syntynyttä tietoa tutkijat tulkitsivat käytäntötutkimuksessa kehitetyn Kaimer-teorian avulla, mistä on linkissä enemmän tietoa http://www.prosos.fi/wp-content/uploads/2019/06/Aikuissosiaalityon_tietopohja_KAIMEr-teorialla3.pdf. Tarkempia tietoja työpajoista löytyy tiiviistä kuvauksesta PRO SOS-hankkeen verkkosivulta http://www.prosos.fi/wp-content/uploads/2019/06/KYC_yhteiskehittajyyAikuissosiaalityonTietopohja2.pdf

Seuraava askel olisi jatkoryhmä, jossa käsiteltäisiin työntekijöiden nostamia aiheita ja testattaisiin saatuja tuloksia. Lisäksi olisi mietittävänä, miten em. toiminnan tulokset ilmenevät sosiaalityössä. Toiminnan arviointiin ja raportointiin järjestöistä ehdotettiin sosiaalisen tilinpäätöksen tai tilinpidon käyttämistä. Se soveltuu toimintaan, joka ei ole ”kenenkään tuote”. Ks. esim. <http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/Hankkeet/SoT-kasikirja-20060320-3.pdf>

KYCltä on tulossa oppikirja aiheesta. Lisäksi hankkeessa on kirjoitettu julkaisu Avauksia taloussosiaalityöstä (Zechner, Karjalainen & Viitasalo, 85 sivua.) <http://www.prosos.fi/talous-sosiaalityo/>. Asiakkaiden talouden hallinnan osaaminen tarvitsee vahvistamista, mihin on hallitusohjelmassakin puututtu. Taloussosiaalityöllä on tehtävää ja nykyisellään ei ole paikkaa tai tahoja, josta ihmiset saisivat saisi koko taloudenhallinnan arviointiin apua. Taloussosiaalityöstä enemmän pro.sos.fi -sivustolta omana teemanaan. Katrin esittämään materiaaliin on tulossa päivitystä ja siksi se ei ole erikseen nyt jaossa. Sosiaalityön käytäntöihin liittyvä KaimeR-teoria on alun perin Ruotsista Blom & Morénin kehittämä.

Päätös: Merkitään tiedoksi.

8§ Aloite osallistumisesta ESR-hankkeeseen/Sosiaalityön vaikuttavuus

Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius ja Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske ovat tehneet SONet BOTNIAlle aloitteen Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan kuntien mahdollisuudesta osallistua Sosiaalityön vaikuttavuus-aiheiseen ESR-hankkeeseen Keski-Suomen kanssa. Hankehakemuksen jättöaika on helmikuun lopussa. Sisältöinä ovat aikuissosiaalityöstä taloussosiaalityö ja yhteisöllinen sosiaalityö. Hankeresurssin turvin kunnat voivat palkata itselleen työntekijän hankkeeseen. Hankkeesta on palaveri 9.1. aamu päivällä ja palaverista tuodaan tarkempia tietoja tarkempia kokoukseen. Hanketta hallinnoi ja hankehakemuksen laatii Jyväskylän yliopisto yhdessä KYCn kanssa. Kokonaisbudjetti on n. 480 000e. Kiinnostuksesta ovat jo ilmoittaneet Soite ja Vaasa.

Esitys: KYC esittelee kokouksessa tarkemmin hanke-ehdot sekä montako kuntaa Pohjanmaalta vielä mahtuu hankkeeseen. Kunnat ottavat kantaa kiinnostuksesta osallistua hankkeeseen ja SONet BOTNIA toimii hankekuntien kokoon juoksijana Pohjanmaalla. Keskustelu myös sosiaalialan osaamiskeskusten roolista hankkeessa.

Keskustelu:

Päätös: Koska Pohjanmaa on jo käyttänyt ESR-rahoituksensa, se ei voi osallistua hankkeeseen niin, että maakunnastamme tulee kustannuksia. Saimme tästä tiedon vasta tämän vuoden puolella. Pykälä jätettiin näin ollen käsittelemättä.

9§ SONet BOTNIA:n lisäresurssin käyttäminen henkilöstöön sekä muut henkilöstö – ja talousasiat

Osaamiskeskuksen johtoryhmän päätöksen mukaisesti SONet BOTNIA:n kolme maakuntaa voivat kukin palkata vuoden 2020 aikana sote-keskus-hankevalmistelujen vuoksi lisäresurssiksi määräaikaisen kehittämissuunnittelijan lakisääteisiin asiantuntijatehtäviin n. 1-3 kk ajaksi tai alueen tarpeiden mukaisesti käytettävissä olevalla enintään 13 250 eurolla/maakunta.

SONet BOTNIA:n palkataan määräaikainen aluekoordinaattori ajalle 1.1.-30.6.2020 Kansa-koulu-hankkeen jatkoksi Kantaan liittymisen turvaamiseksi. Tehtävää hoitaa edelleen Päivi Niiranen. Aluekoordinaattorin tehtävät pohjalaismaakuntiemme alueella:

- toimii SONet BOTNIA:n tiimissä alueellisen sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisen koordinaattorina

- toimii sosiaalihuollon tiedonhallintaan liittyvien hankkeiden ideoinnin ja juurruttamisen tukena sekä muilla tavoilla kuntien kehittämistyön tukena
- osallistuu sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämiseen yhdessä muiden sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa
- kouluttaa kirjaamisvalmentajia omalla toiminta-alueellaan, järjestää tarvittaessa yhdessä kirjaamisvalmentajien kanssa kirjaamisvalmennusta sosiaalialan organisaatioissa
- edistää omalta osaltaan kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaistamista ja valtakunnallisten määrittelyjen käyttöönottoa
- toimii Kansa-koulu II-hankkeessa muodostuneiden alueellisten kirjaamisvalmentajaverkostojen koordinaattorina

Jatketaan myös määräaikaisen osa-aikaisen toimistosihteerin palkkaamista 50% työajalla ajalle 1.1.-30.6.2020.

SONet BOTNIA ei kerää tänä vuonna kuntarahoitusta muilta kuin perussopimusosapuoliltaan Seinäjoelta, Kokkolalta ja Vaasalta. Vuodelle 2020 sosiaalialan osaamiskeskusten rahoitus on 2,75 M€, josta SONet BOTNIAn osuus 8,19% elin n. 225 225e. Lisäksi Eduskunnan joululahjarahoista myönnettiin viime vuoden lopussa sosiaalialan osaamiskeskuksille 300 000e.

Esitys:

- Osaamiskeskuksen johtoryhmän päättämällä määrärahalla palkataan Pohjanmaalle määräaikainen kehittämissuunnittelija osa-aikaisesti. Kehittämissuunnittelijan tehtävänä on PRO-SOS- aikuissosiaalityön hankkeen Pohjanmaalle valittujen sisältöjen juurruttaminen kuntiin ja korkeakouluihin. Tehtäviä juurruttamisessa ovat esim. hankkeen kokonaisuuteen perehtyminen ja niistä tiedottaminen, palvelutarpeen arviointi, tarvittavien toimintakykymittarien tutuksi tekeminen alueellamme, jalkautuvan sosiaalityön mallit sekä sosiaalinen kuntoutus. Näistä taloussosiaalityön osuuteen hankitaan ostopalveluna työpanosta Kokkolan yliopistokeskus Chydeniukselta. Samoin ostopalvelua voidaan tarvittaessa käyttää myös työryhmän perustamiseen, jossa kuntien sosiaalityöntekijät voivat työhönsä liittyen tutkia omaa työtään esim. sosiaalisen raportoinnin menetelmillä, mikäli siihen on tarvetta. Ohjausryhmä määrittelee lisäresurssin käyttämistä ja ehdottaa mahdollisia henkilöitä tehtävään.
- Ohjausryhmä määrittelee myös määräaikaisen aluekoordinaattorin Päivi Niirasen tehtäviä ja tarpeita Pohjanmaan kuntien ja korkeakoulujen näkökulmasta.

Keskustelu: Ohjausryhmä keskusteli ja teki muutamia ehdotuksia kanavia, joiden avulla, etsiä sosiaalityön henkilöitä tähän sosiaalialan osaamiskeskuksen tehtävään. Asiaan palataan seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa ja silloin tiedämme enemmän sote-keskusvalmistelun etenemisestäkin.

Päätös: Merkitään keskustelu tiedoksi ja henkilöitä selvitetään vihjeiden mukaisesti. Asia on esillä seuraavassa kokouksessa työsuunnitelman yhteydessä.

10§ Ohjausryhmän opintomatkan antia Region Västerbottenin vierailulta

Ohjausryhmä teki kesäkuussa opintomatkan Region Västerbottenille benchmarkkausmielessä. Sosiaalijohtoa kutsuttiin tapaamisen jälkeen kolmipäiväisille sosiaalijohdon valtakunnallisille

päiville Uumajaan. Benchmarkkausta RV:n kanssa voidaan jatkaa tavaten tai skypen välityksellä. Materiaali opintomatkaista liitteenä 3.

Esitys: Ohjausryhmä ja opintomatkkaan osallistuneet keskusteleivat ja esittävät, mitä benchmarkkauksen annista voimme hyödyntää omassa toiminnassamme ja jatkammeko yhteistyötä Region Västerbottenin kanssa. Ohjausryhmä päättää jatkotoimenpiteistä ja kiinnostavista sisällöistä.

Keskustelu: -

Päätös: Siirrettiin seuraavaan kokoukseen, jossa se sopii kokouksen TKI-teeman aiheisiin.

11§ Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohtajien kokoukset

SONet BOTNIA aloitti sosiaali- ja perusturvajohtajien tapaamiset osaamiskeskuksen alkuvaiheessa. Kokousten sisältö ja tarve on muuttunut ajan myötä ja niitä on aika päivittää. Aluksi niissä tutustuttiin kulloisenkin kokouksen isäntäkunnan sosiaalihuollon ja -työn tilanteeseen ja palveluihin sekä ajankohtaisasioihin. Myöhemmin on kokoonnuttu yhteisten asioiden vuoksi esim. hankkeiden valmistelu, Sote-uudistukseen liittyvien lakiehdotusten lausunnot, hankevalmistelu, sosiaalipäivystys. Viime aikoina SONet BOTNIA ja muut toimijat ovat esitelleet tapaamisissa kehittämishankkeiden tuloksista.

Osallistuminen kokouksiin on viime aikoina ollut hajanaista. Kehittämissuunnittelijan sosiaali- ja perusturvajohtajille tekemään kokousten sähköpostikyselyyn tuli vain muutamia vastauksia. Vastausten perusteella kokouksia tarvitaan harvemmin sote- valmistelujen vuoksi ja kerran vuodessa olisi hyvä olla yhteinen johdon ja lähiesimiesten kokous.

Esitys: Ohjausryhmä linjaa sosiaali- ja perusturvajohtajien kokousten määrää ja sisältöä ja sitä, onko tarvetta, että sosiaalihuollon lähiesimiehet myös osallistuvat näihin kokouksiin.

Keskustelu:

Päätös: Siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

12§ Muut asiat

13§ Seuraava kokous

Seuraava ohjausryhmän kokous pidetään ke 4.3. 2020 klo 13-15.30 Vaasassa Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen tiloissa, Hietasaareнк 18.,3. krs. Kokoukseen voi osallistua myös etänä Teamsin kautta (Skypeen verrattava), osallistuminen sillä yleensä onnistuu vaikkei ohjelmaa olisi käyttänyt.

Kokousasioina ainakin

- TKI-toiminta
- toimintasuunnitelman tarkistaminen vuodelle 2020

- Pohjanmaan edustajat 3 kpl Kuntaliiton koordinoimanmaan ”Maakunnallisen aikuissosi-aalityön verkostoon”, joka kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa sekä Virpi Kortemäki kertoo verkoston toiminnasta ja annista meille tiedoksi.

14 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.35